

ПОРЯДОК
впровадження
Програми «Основи сім'ї»
для закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти (10–11
класи)

1. Загальні положення

- 1.1. Цей Порядок визначає мету, завдання, порядок організації та етапи впровадження програми «Основи сім'ї» для закладів загальної середньої освіти (10-11 класи) Скалатської міської ради .
- 1.2. Цей Порядок розроблений у відповідь на актуальну потребу сучасної молоді людини до особистісного розвитку, формування життєвої, соціальної, громадянської компетентностей з питань шлюбу, сім'ї та батьківства.
- 1.3. Програма «Основи сім'ї» може реалізуватися як курс за вибором, факультатив у закладах загальної середньої освіти, в гуртковій роботі, за рахунок класних годин, годин психолога.
- 1.4. Загальний обсяг навчального часу становить 70 годин по 1 год. в тиждень (10 кл.-35 год.; 11 кл. – 35 год.). Кількість годин на вивчення кожної теми вчителі можуть визначати самостійно, враховуючи підготовленість класу та вікові особливості.
- 1.5. Відповідальний виконавець за впровадження програми в громаді – відділ освіти Скалатської міської ради.

2. Мета, завдання програми

- 2.1. Основною метою програми «Основи сім'ї» є особистісний розвиток учнів, формування в них життєвої, соціальної, громадянської компетентностей з питань шлюбу, сім'ї та батьківства; підвищення цінності любові як базового почуття, що сприяє розбудові гармонійних сімейних (чоловічо-жіночих і дитячо-батьківських) стосунків.
- 2.2. Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення таких завдань:
 - 2.2.1. Формування життєвих, соціальних, громадянських компетентностей учнів у їх ціннісному ставленні до шлюбу, подружнього життя, батьківства.
 - 2.2.2. Актуалізація потреби в самовдосконаленні й розвитку особистісних якостей, необхідних для майбутнього сімейного життя.
 - 2.2.3. Виховання соціально активної особистості, здатної шанобливо ставитися до членів родини та представників іншої статі; розуміти значення життя як найвищої цінності.
 - 2.2.4. Оволодіння учнями знаннями щодо створення та розвитку щасливої сім'ї, джерелом якої є любов.
 - 2.2.5. Розвиток навичок взаємодії в сім'ї, колективі, суспільстві через активне спілкування із соціальним оточенням, накопичення досвіду комунікативної діяльності, співпереживання і солідарності з іншими людьми.
 - 2.2.6. Оволодіння учнями знаннями з сімейної педагогіки щодо ефективного і відповідального батьківства.
 - 2.2.7. Формування вміння самостійно приймати рішення щодо власної поведінки в різноманітних життєвих ситуаціях майбутнього сімейного життя.
 - 2.2.8. Підготовка молоді до сімейного життя, статеве виховання в нерозривному зв'язку з моральним вихованням.
 - 2.2.9. Опанування учнями базових знань з біоетики, що стосуються питань статевого життя, сім'ї та батьківства.
 - 2.2.10. Формування в учнів мотивації щодо дбайливого ставлення до свого життя і життя оточуючих людей, родини, здорового способу життя.

- 2.2.11. Застосування інтерактивних технологій навчання, що забезпечують індивідуалізацію сприйняття, активну участь кожного учня і групову взаємодію.
- 2.2.12. Організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі ігрових методів, елементів дискусії, методу проєктів, які є ефективними засобами розвитку особистості, її якостей.
- 2.2.13. Забезпечення змістових зв'язків курсу «Основи сім'ї» з навчальним матеріалом інших предметів («Біологія», «Основи здоров'я», «Правознавство», «Людина і світ» тощо).
- 2.2.14. Співпраці вчителя з батьками, батьків з дітьми.

3. Розвивальний аспект програми

- 3.1. Розвивальний аспект цієї програми полягає у формуванні досвіду життєдіяльності учнів, розвитку загальнонавчальних (організаційних, загальнопізнавальних, діагностичних) умінь; моделюванні поведінки в різних життєвих ситуаціях; пізнанні учнями своїх прав, можливостей і обов'язків.
- 3.2. Навчально-пізнавальний процес рекомендується базувати на компетентісно орієнтованих завданнях з використанням сучасних освітніх технологій. Поряд із фронтальними та індивідуальними формами роботи варто залучати учнів до групової роботи, застосовувати інноваційні методики, інформаційно-комунікаційні засоби, ресурси мережі Інтернет.
- 3.3. Найважливіше виховне спрямування програми «Основи сім'ї» – формування в учнів загальнолюдських та національних цінностей українського народу, таких як родинність, батьківство, соціальна справедливість, первинність духовного щодо матеріального, людинолюбство, працелюбство, патріотизм, взаємоповага тощо.
- 3.4. Програма «Основи сім'ї» має допомогти учням збагнути сутність та цінність шлюбу, сім'ї, батьківства, подружніх і батьківсько-дитячих відносин, розкрити можливості й передумови для реалізації ними своїх прагнень та інтересів у житті.
- 3.5. Добір змісту програми «Основи сім'ї» та його структурування визначаються поєднанням загальнодидактичних (науковості, наступності, доступності, зв'язку з практичною діяльністю тощо) та біоетичних принципів (єдність свободи і відповідальності, збереження і процвітання життя, універсальності тощо) з орієнтованістю на позитивні соціальні дії, відповідністю цінностей українського суспільства особистісній формі їх існування.
- 3.6. Робота з учнівською молоддю щодо підготовки її до сімейного життя та батьківства повинна здійснюватися на всіх етапах вікового розвитку особистості, у системі загальних проблем виховання, за основними напрямками: загальносоціальний, морально-етичний, духовний, психологічний, фізіолого-гігієнічний, педагогічний, правовий та господарсько-економічний.
- 3.7. Структура програми «Основи сім'ї» інтегровано навчальний матеріал різних наук: біології, медицини, соціології, правознавства, етики (християнської етики), соціальної психології, культурології, економіки, педагогіки тощо.
- 3.8. Практичні роботи, зазначені в програмі, виконуються учнями в практично-дієвій формі під час опрацювання відповідної теми. Теми проєктів та їхні назви, запропоновані у програмі, можуть бути змінені на розсуд учителя, але повинні відповідати навчальним завданням відповідного розділу програми.

4. Орієнтовна сітка розподілу навчальних годин

- 4.1. Навчальні години для 10 класу:

№ п/п	Назви розділів, теми	К-сть годин
-------	----------------------	-------------

Вступ		2
1	Сім'я – основа суспільства	1
2	Основи сім'ї. Загальна ситуація в Україні	1
Розділ 1. Я		15
ПІДРОЗДІЛ ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ		8
1.1	Хто я? Моя ідентичність	1
1.2	Ціннісне формування особистості	1
1.3	Що впливає на прийняття людиною рішення в житті?	1
1.4	Відчуття людини бути потрібною	1
1.5	Основи сім'ї. Любов	1
1.6	Основи сім'ї. Довіра, вірність, чесність	1
1.7	Прощення – питання вибору чи настрою?	1
1.8	Аспекти прощення	1
ПІДРОЗДІЛ БІОЕТИКА (вибране)		7
1.9	Особливості функціонування статевої системи чоловіка і жінки	1
1.10	Плідність подружньої пари. Методи розпізнавання плідності	1
1.11	Процес зародження життя. Внутрішньоутробний період розвитку дитини	1
1.12	Розвиток дитини в лоні матері	1
1.13	Контрацепція чи відповідальність?	1
1.14	Що таке аборт та постабортний синдром?	1
1.15	Підсумок розділу1	1
РОЗДІЛ 2. Я і ти		18
2.1	Гідний партнер – знайти чи стати?	1
2.2	Любов чи закоханість?	1
2.3	Роль почуттів та емоцій у спілкуванні	1
2.4	Мистецтво спілкування. Діалог	1
2.5	Уникнення та вирішення конфліктів	1
2.6	Взаємне пізнання	2
2.7	Світоглядні орієнтири пари	1
2.8	Зрілість людини	4
2.9	Етико-психологічна готовність до вступу в шлюб. Емоційна підтримка в сім'ї. Поради щасливій сім'ї	1
2.10	Ревнощі	1
2.11	Шлюб. Види шлюбів	2

2.12	Мій проект життя в стосунках	1
2.13	Підсумок розділу 2	1
	Разом	35 год

4.2. Навчальні години для 11 класу.

№ п/п	Назви розділів, теми	К-сть годин
	Розділ 3. МИ І ДІТИ	18
	ПІДРОЗДІЛ СТАН БАТЬКІВСТВА	6
3.1	Стосунки з батьками	2
3.2	Сучасні виклики, факти і наслідки	1
3.3	Передумови успішного батьківства та перешкоди на шляху до нього	1
3.4	Свідомий погляд у минуле	1
3.5	Типові помилки батьків у вихованні	1
	ПІДРОЗДІЛ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ	12
3.6	Час із дітьми	1
3.7	Постійність у вихованні	1
3.8	Пізнання внутрішнього світу дитини	1
3.9	Безпека і турбота	1
3.10	Любов між батьками	1
3.11	Важливість слухання	1
3.12	Формування світогляду та духовний розвиток. Базові духовно-моральні цінності	1
3.13	Основи працьовитості	1

3.14	Формування відповідальності. Зрілість	1
3.15	Допомога дружини в питаннях виховання дітей	1
3.16	Типи виховання	1
3.17	Підсумок розділу 3	1
Розділ 4. СВІТ НАВКОЛО НАС		17
4.1	Творення добра	1

5. Характеристика матеріально-технічного забезпечення програми

- 5.1. Придбання обладнання (ксерокс, комп'ютери, принтер, цифрова фотокамера, мультимедійний проектор, інтерактивна панель (мультиборд) тощо .
- 5.2. Придбання навчально-методичних комплектів підручників та робочих зошитів для учнів 10 – 11 кл. та вчителів.
- 5.3. Фінансування програми здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

6. Здійснення моніторингу та підготовка звітів (проміжних звітів) про результати впровадження програми в громаді

- 6.1. Відповідальний виконавець щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів впровадження програми в громаді та у разі потреби розробляє пропозиції чи рекомендації щодо її ефективності.
- 6.2. Відповідальний виконавець за підсумками моніторингу програми готує інформацію про результати впровадження управлінню освіти і науки Тернопільської міської ради.

7. Результати, які очікуються від реалізації програми (якісні)

- 7.1. Результати програми забезпечать особистісний розвиток школярів, формування в них життєвої, соціальної, громадянської компетентній з питань шлюбу, сім'ї та відповідального батьківства, забезпечить відпрацювання навичок щодо розв'язування ситуаційних проблем, налагодження комунікаційних стосунків з родиною та друзями, формуванню цінностей міцної родини, забезпечить підготовку до сімейного життя, забезпечить підвищення престижу сім'ї та утвердження пріоритетності сімейних цінностей.